

Atlantisen azken egazkada

Egunguentia aurretik arazo barik lurreratu zan Floridan Atlantis espazio-ontzia egun onetan lau astronauta ebazala, estatu batuar espazio-ontzien iru amarkadetako egitasmoa burutuz, gertakizun garrantzitsu eta tragedia batzuk tartean.

Atlantis-en gurpillak Cabo Cañaveral inguruko Espaziorako Kennedy Zentroaren pistara elduzterakoan, bertoko goizeko 5,37ak ziran (09H57 GMT), 42 minutu eguzkia urten aurretik, gau argi batetan, lurrari bira ematen eutsoenetik 65 minutuko jaitsieran.

“Houston, eginkizuna burutu da, mundu osoari 30 urtetan zerbitzatu ondoren estatubatuar espazio-ontzi onek istorian lekua irabazi dau”, iñoan egaldiko komandante Chris Ferguson-ek, lurreratze lanak amaitu ostean.

“Atlantis etxeratu da, bidaia amaitu. Dastatzea me-rezi dauen une istorikoa da au”, iñoan Houstongo aire kontroleko bozemaileak.

“Estatu Batuak ez dabe espazioa arakatzeari itziko”, iñoan Ferguson-ek. Eta geitu: “Jainkoak bedeinka dagizala Estatu Batuak.

Atlantis gorantz.

Chris Ferguson

“Ongi etorriak eta zorionak egindakoagaitik, Atlantis” esan eben kontrol gunetik.

“Zirrara andia da gaur gure artean, baña bada zer-bait ez bairik bagakoa, Estatu Batuek ez dabe espazioaren arakatzea alboratuko” nabarmendu eban egaldiko komandanteak, espazio-ontzi onen irugarren eta azkena zan egaldia amaieran.

“Espazio-ontzia azkenekoz lurreratu da, bidaia amaituz”, ondorioztatu eban kontroladoreak

Espazio-ontziari eskañitako azken agurra gisa, Atlantis-ek Nazioarteko Espazio Zentroa (ISS, ingelera) lurreratu baño apur bat bat lenago Kennedy Zentroaren gañetik lau minutuz inguru igaro zan, ikusteko moduan.

Asteazkena geroztik Atlantisen eskifaia eta Nasa espazio agentzia estatubatuarraren langileria artean emozioa nabaria da, espazio-ontzien garaia azkenekotan dagolako.

“Latza izango da, eta gutariko batzuentzat txundigarria azken 30 urteotan bizitza espazio-ontzien programari eman dautsozulako”, esan eutson Ferguson-ek CBS News telebista kateari.

“Asieratik danai azaldu dautsiet gertaera onen garrantzia espazio-ontziaren gupillak pista artzean nabarituko dogula”, geitu eban.

Atlantis-ek lurreratu bezain laster “malko tristeak isuritzen iataz, aldi berean pozezkoak, prest gagoz-eta urrengo urtetik aurrera enpresa pribatuekatz batera Espazioko Estazio ISS-era materialak bialtzeko”, aurreratu eban eguaztenean Nasako nagusi Charles Bolden-ek, espazio-ontzien komandante oiak

Nai eben guztiei pistan egotera gonbidatu ebazan Ferguson-ek eta zirrarez zera esan eutsien “espazio-ontziaren iritsiera ikusteko une oneik memo-

Atlantis lurreratzen.

rian gordeta eukiteko dira, ez dabelako beste inoiz orrelanagorik ikusteko aukerarik izango”.

Iñoiz egindako egalaldietarako espazio-ontzi makina andiena ark orbitan jarri eban espazioan Hubble lenengo teleskopioa, astronomia irauliz eta 1998-2010 urte artean Nazioarteko Espazio Estazioa eraiki ebanean.

Boeing 747a bezain leku dauena, orbitako lekurik urrinen lortuz 100.000 miloi dolar baliokoa dan ISS-a espaziorako nazioarteko lankidetzaren ikur dan au antzekorik gabeko laborategia da, eguzki sistema arakatzeko alabearrezkoa.

Espazio-ontziaren erabilpena aurreikusitakoa baiño askoz garestiago suertatu da. Asiera batean espaziora jaurtitze bakoitzeko 775 milloiko dirukostea antzeman iakon, baiña denboran zear bi porrot izan ditu.

1986ko urtarrilaren 28an Challenger-ek eztanda egin eban espaziora jaurtitzerakoan, 2003ko otsailaren 1ean Columbia deseginda geratu zan atmosferatik itzultzerakoan. Programa onetan guztira 14 astronautek bizia galdu eben espaziorako.

Bestetan baiño komunikabide geiago urrratu dira espazio-ontzi onen azken lurreratzerara. Alan da be, andiagoa izan zan joandako uztaillaren 8an Atlantis-en jaurtiketara bildutakoak, Kennedy Espazio Zentroan 2.000 kazetari baiño geiago bildu zan.

Atlantis espazio-ontziak bere azken eta ogeita amai-rugarren ibileran 8,5 milloi kilometro egin ebazan, Nazioarteko Espazio Zentroari zortzi egunez atxikia egonez. Denbora osoan 202,67 milloi kilometro egin ditu.

Denbora guztian, espazio-ontzi au 307 egun egon da espazioan eta Lurrari 4.848 aldiz egin dio bira.

Bost espazio-ontzi oneik –euretatik istripu bietan desegindako (Challenger, 1986 urtean, eta Columbia, 2003an)– guztira 872,9 milloi kilometro egiñak dira eta Lurrari 21.000 bira baino geiago.

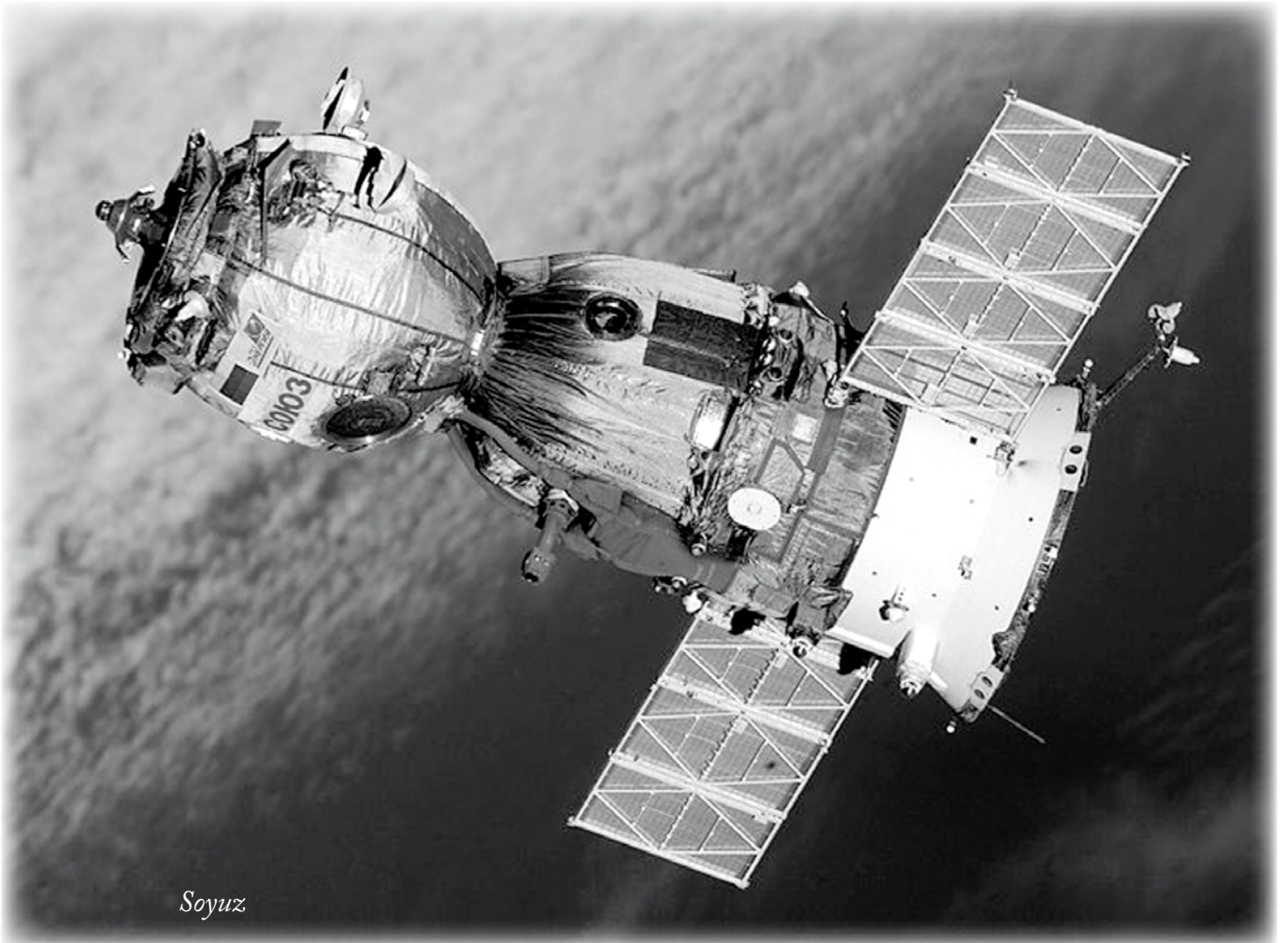
Bost espazio-ontziak espazioan 1.333 egun egin dabez.

Azkena dan 135. egalaldi onen ostean, Estatu Batuak ISS-ra astronautak bidaltzeko baliabide barik geratzen dira, orretarako errusiar ontzien eginetara geratuz gu-txienez 2015 urtea arte. Denbora guzti ori bearko date espazio-ontzi barriak eraikitzeko Nasa-rekin batera konpainia pribatuek.

Munetxek

Nasako jakitunak

Soyuz